

Piotr Budzianowski

główny specjalista w Biurze Rzecznika Ubezpieczonych

Pakiet ubezpieczeń komunikacyjnych – OC, AC, NNW, ASSISTANCE – jak wybrać najlepszy produkt?

W niniejszym opracowaniu postaram się w sposób przystępny przedstawić i pokrótce omówić poszczególne rodzaje ubezpieczeń, które na ogół wchodzi w skład pakietów ubezpieczeń komunikacyjnych oferowanych na polskim rynku ubezpieczeniowym. Obecnie dostępne produkty ubezpieczeniowe, oprócz ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, którego warunki określa ustawa, zapewniają ochronę ubezpieczeniową w bardzo szczegółowo określonych sytuacjach, jakie mogą nam się przydarzyć podczas szeroko rozumianej podróży pojazdem. Dlatego zawsze pamiętajmy o czytaniu ogólnych warunków ubezpieczenia, które stanowią integralną część umowy ubezpieczenia, i które wyznaczają zakres praw i obowiązków stron umowy. Warunki określają w jakich sytuacjach zakład ubezpieczeń będzie ponosił odpowiedzialność, a w jakich sytuacjach będzie ona wyłączona.

Obowiązkowe ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych

Jest to ubezpieczenie o szczególnej wadze, chroniące przede wszystkim osoby, które mogą zostać poszkodowane wskutek wypadku przez nas spowodowanego. Poszkodowany dzięki temu ubezpieczeniu nie jest narażony na to, że nas jako sprawcę szkody nie będzie stać na naprawienie szkody (uszkodzony pojazd, koszty leczenia, zadośćuczynienie i inne koszty) lub że wyrządzona szkoda zostanie naprawiona zbyt późno lub nie będzie naprawiona w ogóle.

Obowiązkowe ubezpieczenie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych regulowane jest przez zapisy ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, która określa:

- zasady zawierania i wykonywania umów obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, obowiązkowego ubezpieczenia OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych;
- sposób kontroli spełnienia obowiązku zawarcia umów ubezpieczeń oraz konsekwencje niespełnienia tego obowiązku;

- podstawowe zasady, jakim powinny odpowiadać inne umowy ubezpieczeń obowiązkowych;
- zadania i zasady działania Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Z ubezpieczenia komunikacyjnego OC odszkodowanie przysługuje wtedy, gdy posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem tym objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Należy też pamiętać, że za szkodę powstałą w związku z ruchem pojazdu mechanicznego uważa się również szkodę powstałą podczas i w związku z:

- wsiadaniem do pojazdu mechanicznego lub wysiadaniem z niego;
- bezpośrednim załadowywaniem i rozładowywaniem pojazdu mechanicznego;
- zatrzymaniem lub postojem pojazdu mechanicznego.

Należy pamiętać, że są takie przypadki, w których zakład ubezpieczeń, jak również Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, mają roszczenie zwrotne (tzw. regres) wobec kierującego pojazdem. Chodzi o sytuację, gdy kierujący pojazdem mechanicznym:

- wyrządził szkodę umyślnie, w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości (tzn. gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do stężenia we krwi co najmniej 0,2 ‰ albo obecności w wydychanym powietrzu co najmniej 0,1 mg alkoholu w 1 dm³) albo po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych środków o podobnym charakterze;
- wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa;
- nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo pościg za przestępcą;
- zbiegł z miejsca zdarzenia.

Jest to katalog zamknięty, wobec czego w innych przypadkach poza określonymi powyżej zakładowi ubezpieczeń nie będzie przysługiwał regres do kierującego pojazdem.

Warto zaznaczyć, że zgodnie z przepisami ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK taryfy oraz wysokość składek ubezpieczeniowych za ubezpieczenia obowiązkowe ustala zakład ubezpieczeń informując o wprowadzeniu i o każdej zmianie taryfy organ

nadzoru – Komisję Nadzoru Finansowego – wskazując w szczególności na analizę szkodowości oraz kosztów obsługi ubezpieczenia uzasadniającą wprowadzenie każdorazowej zmiany w taryfach. Oznacza to pewną dowolność w kształtowaniu przez zakłady ubezpieczeń taryf składek za ubezpieczenia obowiązkowe.

Ubezpieczenie autocasco (AC)

Ubezpieczenie AC ma przede wszystkim zrekompensować koszty naprawy pojazdu w przypadku jego uszkodzenia częściowego lub całkowitego – najczęściej wskutek zawinionego przez kierującego zderzenia, kolizji z innym pojazdem lub przedmiotem znajdującym się na zewnątrz/poza pojazdem np. drzewem, ogrodzeniem, budynkiem, czy też zwierzęciem. Ubezpieczenie AC może również obejmować ochronę z tytułu kradzieży pojazdu lub tylko kradzieży czy spalenia.

Zawarcie umowy ubezpieczenia AC oznacza przystąpienie do warunków umowy, jakie dany zakład ubezpieczeń określił w ogólnych warunkach ubezpieczenia autocasco pojazdów. Jest to odrębny dokument, zazwyczaj kilkunasto-stronnicowy. Warunki są tzw. wzorcem umownym, co oznacza, że wiążą drugą stronę (klienta), jeżeli zostaną doręczone przed zawarciem umowy. Pośrednik ubezpieczeniowy (agent/multiagent lub broker) powinien udostępnić nam treść warunków odpowiednio wcześniej przed zawarciem umowy ubezpieczenia, abyśmy mieli wystarczająco dużo czasu na szczegółowe zapoznanie się z ich treścią. Należy pamiętać, że zawierając umowę ubezpieczenia najczęściej podpisujemy, że zapoznaliśmy się z treścią warunków ubezpieczenia, a więc będą nas one wiązać.

Mając na uwadze charakter umowy ubezpieczenia AC, przed jej zawarciem należy zapoznać się szczegółowo z postanowieniami ogólnych warunków ubezpieczenia określającymi przedmiot ubezpieczenia, zakres udzielonej ochrony ubezpieczeniowej, wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń czy zasady postępowania i wyliczania należnego odszkodowania w razie powstania szkody.

Wysokość składki ubezpieczeniowej jest ważna, lecz najważniejsze powinno być dopasowanie zakresu świadczonej ochrony ubezpieczeniowej do naszych wcześniej zdefiniowanych potrzeb. Zazwyczaj mniejsza składka ubezpieczeniowa oznacza węższy zakres ochrony oraz bardziej restrykcyjne zasady wyliczenia wartości szkody, co w praktyce przekłada się na wypłatę odszkodowania w znacznie mniejszej wysokości niż rzeczywiście poniesione koszty. Zatem warto uiścić nieraz wyższą składkę, która zapewnia ochronę ubezpieczeniową, pozwalającą na uzyskanie odszkodowania na satysfakcjonującym poziomie.

Co ważne, umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku (lub rejestrowanej rozmowy telefonicznej), który bardzo często zawiera wiele pytań dotyczących pojazdu, zabezpieczenia przed kradzieżą, miejsca i sposobu użytkowania i garażowania, obecnego i poprzednich właścicieli, przebiegu ubezpieczenia i innych okoliczności określających ryzyko powstania szkody. Zgodnie z przepisami prawa (art. 815 k.c.) ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości ubezpieczyciela wszystkie znane sobie okoliczności, o które ubezpieczyciel zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia, mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania ubezpieczyciela, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne. Wszelkie niezgodności, jakie zostaną później ujawnione, zakład ubezpieczeń może wykorzystać przeciwko ubezpieczającemu i powołać jako uzasadnienie odmowy wypłaty lub redukcji odszkodowania.

Jeżeli umowa ubezpieczenia autocasco została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy (zwykle jest to umowa zawierana na 12 miesięcy), konsument ma prawo odstąpić od umowy w ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy. Dla przedsiębiorców termin ten jest krótszy i wynosi 7 dni. Do takiego odstąpienia nie jest potrzebna zgoda zakładu ubezpieczeń, bowiem po oświadczeniu w tym zakresie umowa zostaje rozwiązana. Pozostaje obowiązek zapłaty składki za okres, w którym umowa obowiązywała i była świadczona ochrona ubezpieczeniowa.

Ubezpieczenie NNW

W ubezpieczeniach NNW przedmiotem ubezpieczenia są trwale następstwa nieszczęśliwego wypadku, którego skutkiem są uszkodzenia ciała lub rozstrój zdrowia powodujące stały uszczerbek na zdrowiu lub śmierć ubezpieczonego. Pojęcie nieszczęśliwego wypadku nie zostało zdefiniowane przez przepisy prawa, pozostawiając tym samym swobodę przy określaniu tego pojęcia w ogólnych warunkach ubezpieczenia. W praktyce wypracowano definicję nieszczęśliwego wypadku jako „każde działające z zewnątrz w sposób nagły na ciało ubezpieczonego zdarzenie, w którego bezpośrednim następstwie ubezpieczony niezależnie od swej woli doznał uszkodzenia ciała lub zmarł”.

Ogólne warunki ubezpieczenia NNW kierowcy i pasażerów definiują zwykle nieszczęśliwy wypadek jako nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną pozostające w związku z ruchem pojazdu mechanicznego, w następstwie którego ubezpieczony niezależnie od swojej woli doznał trwałego uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł. Trwałość uszczerbku oznacza, że naruszenie funkcji organizmu na skutek nagłego wypadku musi mieć

charakter stały, niezmienny, który ograniczy sprawność poszkodowanego praktycznie do końca jego życia. Jaskrawymi przykładami obrazującymi tego typu uszczerbki są utrata wzroku, słuchu, kończyn, całkowity paraliż, ale też skomplikowane złamanie skutkujące ograniczeniami ruchowymi w przyszłości.

W razie zaistnienia zdarzenia powodującego odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, wypłacane jest ubezpieczonemu świadczenie stanowiące iloczyn procentowego uszczerbku na zdrowiu i sumy ubezpieczenia, a w przypadku śmierci ubezpieczonego – 100% sumy ubezpieczenia wypłacane jest uprawnionym z umowy ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia stanowi maksymalną wysokość świadczenia, które może być wypłacone z ubezpieczenia NNW każdemu z ubezpieczonych, a w przypadku ich śmierci uprawnionym.

W pakietach ubezpieczeń komunikacyjnych zazwyczaj możemy wybrać jedną z kilku opcji wysokości sum ubezpieczenia NNW kierowcy i pasażerów (10 000 zł, 25 000 zł, 50 000 zł).

Assistance komunikacyjne

Assistance (ang. pomoc, wsparcie) to dobrowolna umowa ubezpieczenia, zwykle wchodząca w skład pakietu ubezpieczeń komunikacyjnych w zakresie podstawowych świadczeń, a za dodatkową opłatą w wersjach rozszerzonych. Ubezpieczenie to na celu świadczenie usług dla zapewnienia komfortu i poczucia bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych dotyczących zdarzeń komunikacyjnych: uzyskania informacji o dalszym postępowaniu w razie wypadku czy awarii, lokalizacji najbliższego serwisu, możliwości naprawy na miejscu, dostarczenia paliwa lub uruchomienia silnika (np. zimą), dodatkowego holowania, najmu pojazdu zastępczego, zakwaterowania w hotelu, umożliwienia kontynuacji podróży lub powrotu i inne, w których świadczona jest pomoc na koszt ubezpieczyciela.

Podobnie jak w ubezpieczeniu NNW, w pakietach ubezpieczeń, assistance oferowane jest w wersji podstawowej (zwykle jest to holowanie po awarii lub wypadku z określonym limitem kilometrów), zaś po opłaceniu dodatkowej składki możemy liczyć na szeroki wachlarz świadczeń w ramach tego ubezpieczenia.

Podsumowanie

Dobre ubezpieczenie to takie, które będzie odpowiadało naszym potrzebom. Warto więc przed zakupem pakietu ubezpieczeń komunikacyjnych lub kiedy będziemy myśleli o przedłużeniu ubezpieczenia u dotychczasowego ubezpieczyciela, zastanowić się czego tak naprawdę potrzebujemy. Przeczytajmy ogólne warunki ubezpieczenia umów dobrowolnych

(AC, NNW, Assistance) kilku zakładów ubezpieczeń, choćby tylko rozdziały dotyczące zakresu odpowiedzialności ubezpieczyciela czy wyłączeń odpowiedzialności. Odpowiedzmy sobie na pytanie czy często będziemy podróżowali po kraju, wyjeżdżali za granicę (przyda się dobry pakiet assistance). Właściwie określając swoje wymagania dotyczące pakietu ubezpieczeń komunikacyjnych, łatwiej będziemy mogli podjąć decyzję odnośnie zakupu ubezpieczenia. Bardzo pomocne okazać się może również korzystanie z różnego rodzaju opracowań czy blogów dostępnych w internecie, prowadzonych przez osoby mające duże doświadczenie na rynku ubezpieczeń – zobacz np.: *18 sposobów jak płacić mniej za ubezpieczenie samochodu*. Należy również pamiętać o tradycyjnych formach sprzedaży ubezpieczeń czyli przez pośredników ubezpieczeniowych. Pośrednikami ubezpieczeniowymi w Polsce mogą być agenci ubezpieczeniowi oraz brokerzy ubezpieczeniowi. Agent ubezpieczeniowy może sprzedawać ubezpieczenia jednego zakładu ubezpieczeń (tzw. agent na wyłączność) lub posiadać ofertę kilku/kilkunastu zakładów ubezpieczeń (tzw. multiagent). Broker ubezpieczeniowy natomiast działa na rzecz osoby poszukującej ochrony ubezpieczeniowej i jest zobowiązany wybrać najlepszą ofertę, dopasowaną do potrzeb przedstawionych przez osobę, która chce zawrzeć umowę ubezpieczenia.